

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

# Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, [www.reprorecht.nl](http://www.reprorecht.nl)) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, [www.stichting-uvo.nl](http://www.stichting-uvo.nl)).

*No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.*

[info@bua.nl](mailto:info@bua.nl)  
[www.boomuitgeversamsterdam.nl](http://www.boomuitgeversamsterdam.nl)

# Macht speelt grote rol bij vredesonderhandelingen Oekraïne

## Oneens, rechtvaardigheid moet leidraad zijn in onderhandelingen

**door Theo Brinkel** De auteur is redactielid van CDV, oud-Kamerlid voor het CDA en bijzonder hoogleraar Militair-maatschappelijke studies aan de Universiteit Leiden.

Acht miljoen Oekraïners zijn ontheemd, een even groot aantal is het land ontvlucht. Duizenden burgers en tienduizenden militairen zijn omgekomen. Daarnaast is er nog de materiële schade. Steden als Marioepol en Bachmoet zijn verwoest, en bij Zaporizja dreigt een kernramp. Er is gewapend verzet tegen Poetin in Rusland zelf en er vinden aanvallen plaats op Russische steden, waaronder Moskou. Of de Oekraïense regering hierachter zit, is ten tijde van het schrijven van deze bijdrage niet duidelijk, maar de agressor wordt nu ook zelf getroffen. En bij tijd en wijle rammelt Rusland met zijn kernwapens.

Kon er maar een einde aan komen. Misschien wel door onderhandelingen. De kansen daarop zijn klein, de inzet is hoog. Eind februari, begin maart 2022, vonden besprekingen plaats tussen Rusland en Oekraïne. Maar die leidden tot niets, en sindsdien is de onderhandelingstafel onbemand. Hoe

staat Rusland er dan in? Hoe Oekraïne? Wat staat er voor de Verenigde Naties op het spel? Deze oorlog heeft één schuldige: Poetin. Door hem is de oorlog begonnen, en bij hem ligt ook de sleutel voor een spoedig einde. Als het Westen een verantwoordelijkheid heeft in de komst van onderhandelingen, dan moet rechtvaardigheid de leidraad zijn.

Hoe staat de agressor tegenover onderhandelingen? Poetin beschouwt Oekraïne niet als een echte natie; het heeft in zijn ogen geen bestaansrecht als zelfstandige staat. Hij trok in 2022 het land binnen om daar demilitarisering en denazificatie tot stand te brengen, en om degenen te berechten die veel bloedige misdrijven tegen burgers zouden hebben gepleegd, inclusief misdrijven tegen burgers van de Russische Federatie. Toen dat na een paar maanden niet lukte, stelde hij de oorlogsdoelen bij. Het ging vanaf dat moment om de annexatie van de Krim, Loehansk en Donetsk, en daarna de incorporatie van deze

gebieden in de Russische Federatie. Het argument dat de uitbreiding van de NAVO naar het oosten voor het reusachtige Rusland zo bedreigend was dat Poetin Oekraïne wel moest veroveren, is natuurlijk nonsens. Kijk eens even naar de kaart. Poetin is niet bang voor een Oekraïens NAVO-lidmaatschap; Poetin is bang voor een democratisch Oekraïne. Want als de Oekraïners in vrijheid hun regering mogen kiezen, waarom zouden de Russen dat dan niet mogen?

En hoe denkt het slachtoffer over de onderhandelingstafel? In november vorig jaar verwoordde Volodymyr Zelensky de vredesvoorwaarden van Oekraïne, zijn zogeheten Peace Formula: 'The Ukrainian peace formula is very clear, and each of its points has been thoroughly worked out: Radiation and nuclear safety. Food security. Energy security. Release of all prisoners and deportees. Implementation of the UN Charter and restoration of the territorial

---

### *Poetin is niet bang voor een Oekraïens NAVO-lidmaatschap; Poetin is bang voor een democratisch Oekraïne*

integrity of Ukraine and the world order. Withdrawal of Russian troops and cessation of hostilities. Restoring justice. Countering ecocide. Prevention of escalation. Fixing the end of the war.' Redelijke eisen, zou je zeggen, die het verdienen punt voor punt gerealiseerd te worden.

Voor de Verenigde Naties staat er veel op het spel. De aanval van Rusland op Oekraïne was een schending van het internationaal recht, met name van het Handvest van de Verenigde Naties. In de door Rusland bezette gebieden vinden grove en stelselmatige misdrijven tegen de menselijkheid plaats. Zelfs ziekenhuizen worden gebombardeerd. Maar voor de VN staat ook hun geloofwaardigheid op het spel. De Veiligheidsraad functioneert niet; één van de vijf permanente leden maakt van de internationale rechtsorde een lachertje. De uitkomst van de oorlog en het

resultaat van vredesonderhandelingen bepalen ook de rol van de VN in de toekomst. Dat is geen westers dingetje. De Verenigde Naties, het Handvest, het humanitair oorlogsrecht, de mensenrechtenverdragen zijn geen westerse hobby. Ze zijn universeel. Niet de Veiligheidsraad, maar de Algemene Vergadering heeft de Russische agressie jegens Oekraïne veroordeeld en zich uitgesproken voor erkenning van de soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen. Dat lijkt mij een heldere voorwaarde voor een vredesakkoord. Oekraïne kan zich door de Algemene Vergadering gesteund weten.

Heeft het Westen een verantwoordelijkheid voor vredesonderhandelingen? Natuurlijk.

Het Westen doet er goed aan de resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, die met overgrote meerderheid is aangenomen, tot uitgangspunt te nemen bij zijn opstelling aan een eventuele onderhandelingstafel. Daarmee is Oekraïne geholpen, daarmee zijn de Verenigde Naties geholpen, en daar heeft de vrede baat bij.

Oekraïne is het slachtoffer van agressie. Het heeft het recht zelf te bepalen of en onder welke omstandigheden het aan onderhandelen toe is. Het Westen kan Oekraïne bijstaan, vooral door aan te dringen op een oplossing die gekenmerkt wordt door rechtvaardigheid. Eén ding kunnen we alleen niet oplossen, zelfs niet aan de onderhandelingstafel. We zullen altijd een bedreiging zijn voor een autocratisch Rusland, omdat we vrij en democratisch zijn. Dat is een dreiging die het Westen niet kan en niet mag wegnemen. Sorry Poetin. Jammer Xi. 't Is niet anders, Loekasjenko.